

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

6. Sınıf

DİN KÜLTÜRÜ VE

AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

İÇİNDEKİLER

2

DKAB.6.3.2. Merhametli olmayı yorumlayabilme

- a) Merhametli olmanın bireysel ve toplumsal boyutlarını inceler.
- b) Merhametli olmayı kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Merhametli olmanın önemini kendi cümleleriyle yeniden ifade eder.

8

DKAB.6.3.3. Adap ve nezaket kurallarını özetleyebilme

- a) Adap ve nezaket kurallarını çözümler.
- b) Adap ve nezaket kurallarını sınıflandırır.
- c) Adap ve nezaket kurallarını yorumlar.

14

DKAB.6.3.4. Vatanını sevmenin önemi hakkında çıkarım yapabilme

- a) Vatanını sevmenin önemi hakkında mevcut bilgisi dâhilinde varsayımda bulunur.
- b) Vatan sevgisiyle ilişkili kavramları listeler.
- c) Vatan sevgisiyle ilişkili kavramları birbirleriyle ilişkisi açısından karşılaştırır.
- ç) Vatan sevgisinin önemi hakkında önermeler sunar.
- d) Vatan sevgisinin önemi hakkında önermelerle ilgili değerlendirmede bulunur.

20

DKAB.6.3.5. Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okuyarak yorumlayabilme

- a) Kunut dualarını ve bu duaların anlamlarını okur.
- b) Kunut dualarının anlamlarını kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Kunut dualarının anlamlarını değiştirmeyecek şekilde özetler.

26

DKAB.6.4.1. Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi tarihsel bağlamda değerlendirebilme

- a) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevre hakkındaki bilgileri temel kaynaklardan hareketle farkederek.
- b) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevreyi koşulları içerisinde açıklar.
- c) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin koşullarını analiz eder.
- ç) Hz. Muhammed'in (sav) doğduğu çevrenin koşullarını günümüz koşullarıyla karşılaştırır.

MERHAMET GÖZLÜĞÜ

Ayşe, hayal kurmayı seven dalgın bir öğrenciydi. Bu durum bazen yanı başında yaşanan olayları ve çevresindeki insanları fark etmesini zorlaştırırdı.

Bir gün okuldan dönerken apartman girişinde üstünde kendi adının yazılı olduğu küçük bir kutu dikkatini çekti. Ayşe merakla kutuyu açtı. İçinde bir gözlük ve "Merhamet Gözlüğü" yazan bir not vardı. "Aaa, bana bir hediye gelmiş!" diye düşündü ve hemen takıp denemek istedi. İlk bakışta ne ağaçların rengi değişti ne de binaların şekli, dünya hâlâ aynı dünyaydı. Ancak o hayal kurmayı seven bir çocuk olduğu için bir şeylerin farklı olduğunu zannetti. Sanki gözlük, etrafına daha dikkatli bakmasını sağlamıştı.

Ayşe gözlüğün tam olarak etkisini anlamaya çalışırken apartmanın önünde yaşlı bir teyze durdu. Teyze, ağır poşetleri taşımaktan nefes nefese kalmıştı. Ayşe onun yüzündeki yorgunluğu gördü ve "Normalde olsa bu durumu fark etmezdim. Bence gözlük sayesinde fark ettim." diye düşündü. O anda teyzenin elindeki poşetlerden biri yere düştü. Ayşe, onun yanına giderek şöyle dedi:

— Poşetleriniz çok ağır görünüyor teyzeciğim. İsterseniz kapıya kadar taşımanıza yardım edebilirim. Teyze teşekkür ederek gülmüştü. Ayşe, teyzenin yüzündeki sevinç gördü ve içi huzurla doldu. O, ilk anda bu durumun gözlüğün etkisi olduğunu düşündü ama kalbindeki huzurun sebebinin gözlük değil yaptığı iyilik olduğunu anladı.

Bu güzel duygularla evine girdi. O akşam yatağına yattığında gözlüğün ona başka neler göstereceğini hayal ederek uykuya daldı.

Ertesi sabah okula giderken gün içinde yaşayacaklarının heyecanıyla gözlüğü tekrar taktı. Okula vardığında kantin çok kalabalıktı, herkes bir yerlere koşturuyordu. Bu kalabalığın ortasında Ayşe'nin gözleri, simidini arkadaşıyla paylaşan bir öğrenciye takıldı.

Dışarıdan bakıldığında normal bir olay gibiydi. Ancak Ayşe dikkatle bakınca simidi veren çocuğun yüzünde sanki dünyanın en güzel yiyeceğini paylaşıyormuşçasına bir mutluluk olduğunu fark etti. Sadece karnı doyan değil paylaşan da huzur buluyordu. Gün boyu bu güzel paylaşımın verdiği mutluluğu kalbinde hissederek derslerine girdi.

Okuldan eve dönerken, parkın kenarında yatan bir köpek gördü. İlk bakışta sadece gölgede uyuyor gibiydi. Ancak Ayşe dikkatle bakınca köpeğin yanındaki su ve yemek kabının boş olduğunu hayvanın hâlsizce yattığını fark etti. Hemen evden su ve yiyecek getirerek boş kaplara doldurdu. Köpeğin iştahla yiyip içtiğini görünce huzurlu bir şekilde evine döndü.

O akşam yatağına uzandığında gözlüğü eline aldı. “Aslında gerçek gözlük insanın vicdanıdır. Merhametle baktığım sürece canlıların neye ihtiyacı olduğunu zaten görebilirim.” diye düşündü.

Gözlüğü yavaşça baş ucuna bıraktı. Ertesi gün o olmasa bile artık etrafına nasıl bakması gerektiğini biliyordu. Merhametin sadece bir sözcük olmadığını, iyilik yaptıkça büyüyen bir his olduğunu o gün yaşayarak anlamıştı. Bu hissi diğer çocukların da fark etmesi için gözlüğü hediye etmeye karar verdi.

MERHAMET VE DAVRANIŞ

"Merhamet Gözlüğü" hikâyesinde Ayşe, insanların hislerini fark etti ve ihtiyaçlarını görmeye başladı. Siz de tabloda verilen durumları inceleyerek boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

Görünen Durum	Merhametli Davranış	Bu Davranışın Topluma Faydası
Toplu taşımada ayakta kalan hamile bir kadın	Hamile kadına yer verip oturmasını sağlamak	İnsanlara örnek olmak ve dayanışmayı güçlendirmek
Kaldırım kenarında yağmur altında titreyen bir kedi yavrusu	Kedi evi yapıp kediye onun içine yerleştirmek	Vicdanlı bir toplum oluşturmak
Okul bahçesinde dalı kırılmış, toprağı kurumuş bir fidan	Kırılan dalı alıp toprağı dikmek ve kurumuş fidanı sulamak	Doğa sevgisi ve çevre bilincinin gelişmesine katkı sağlamak

MERHAMETLE BAKMAK

- Ayşe size bu gözlüğü hediye etseydi daha önce görmediğiniz neyi fark ederdiniz ve nasıl davranırdınız?

Eve giderken yolun kenarında yaralı bir kuşu fark ettiğimi düşünelim. Bu kuşu alıp veterinere götürürdüm.

- Bu yaptığınız davranışın sonucunda neler hissedebileceğinizi yazınız.

Kuşun iyileşmesine yardımcı olduğum için kendimi mutlu ve huzurlu hissederdim.

- Yazdığınız davranışın aşağıdaki hadislerden hangisiyle daha çok ilişkili olduğunu seçiniz ve daireyi işaretleyiniz. Davranışınız birden çok hadisle ilişkiliyse daha fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

- ☐ "Veren el, alan elden üstündür."
- ☒ "Her canlıya yapılan iyilikte bir sevap vardır."
- ☐ "İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez."

MERHAMET SÖZLÜĞÜ

Hikâyede merhametle ilişkili bazı kavramlar geçmektedir. Bu kavramları aşağıdaki ipuçlarını kullanarak bulunuz ve kendinize bir merhamet sözlüğü oluşturunuz.

Birinin ihtiyacı olduğunda karşılık beklemeden ona destek olmak.	Başkalarının yüzünde tebessüm oluşturan, hiçbir karşılık beklemeden yapılan güzel iş ve davranış.	Merhamet eden kişinin kalbinde hissettiği huzur ve neşe hâli.	Elimizdeki bir şeyi (ekmeğimizi, sevgimizi, ilgimizi) başkalarıyla bölüşmek.	İyi ve kötüyu ayırt etmemizi sağlayan, yanlış yaptığımızda bizi uyaran duygu. İçimizdeki ses
Y a r d ı m	İ y i l i k	M u t l u l u k	P a y l a ş m a k	V i c d a n

Yukarıdaki kelimelerden üç tanesini seçiniz. Bu kelimelerin her birini, yanına merhamet kelimesini de ekleyerek birer cümlede kullanınız.

KELİME	CÜMLE
Yardım	İnsanlara merhametle yaklaşarak yardım edelim.
İyilik	Bir yerde iyilik varsa merhamet de vardır.
Mutluluk	Merhamet göster, mutlu ol.

MERHAMET SLOGANI

Hikâyenin sonunda Ayşe merhametli olmanın önemini kavradı ve merhametin gözde değil kalpte olduğunu anladı. Siz de bu önemi vurgulayan üç slogan yazınız.

Kalbine merhamet ekle,
geleceği iyilikle bekle.

Kalbinin kapısını merhametle
aç, dünyaya iyilik saç.

Merhamet kalbin dilidir;
konuşunca dünya güzelleşir.

NEZAKET REHBERİM

Kuzenim Geliyor

Memleketten çok sevdiğin, çocukluğunun beraber geçtiği kuzenin (kendi kuzenin adını yazabilirsin. 😊) bu hafta sonu yatılı olarak size misafirlğe geliyor. çok eğlenceli ve iyi kalpli biridir, ancak bazen heyecanına yenik düşüp davranışlarının sonuçlarını düşünemeyebiliyor. İslam ahlakında "Mümin, müminin aynasıdır." ilkesince sen bu hafta sonu kuzenini kırmadan ona davranış dili ile rehberlik edeceksin. Böylece bu ziyareti hem eğlenceli hem de huzurlu bir anıya dönüştüreceksin.

Telefon Krizi

..... gecenin bir yarısı kuzenler grubunuza bir sürü mesaj attı. Tam "Ne oluyor?" diye düşünürken ekranda beliren son fotoğraf seni şaşırttı. Geçen yaz ağzın açık uyurken senin haberin olmadan çektiği o komik ama bir o kadar da özel fotoğrafı, gruptaki herkesin görebileceği şekilde paylaşmıştı.

Dijital Nezaket

Telefonu eline aldın. Kuzenini grupta herkesin içinde utandırmak yerine ona özelden hem saatin uygunsuzluğunu hem de mahremiyet ihlalini hatırlatan nazik ama net bir mesaj yazmalısın.

Aşağıdaki boşluğa mesajını yaz. İstersen emoji de ekleyebilirsin.

Çanım kuzenim, heyecanını anlıyorum. Geleceğin için biz de heyecanlıyız. Fakat saat itibarıyla mesajlarından gruptaki diğer kuzenlerimiz rahatsız olabilir. Ayrıca gönderdiğin fotoğraf bana özel olduğu için burda paylaşman uygun değil. Silmeni rica ediyorum!

Kulaklık Takılı, İletişim Kapalı

Ertesi gün öğleden sonra kapı zili çaldı. Kapıyı annen açtı. Karşında kuzenin kulaklıkla ve yüksek sesle müzik dinliyordu. Gözleri telefon ekranına kilitlemişti. İçeri girerken ne annenle göz teması kurdu ne de ona selam verdi. Ayakkabılarını gelişigüzel fırlatıp salonda oturanlarla görüşmeden doğrudan senin odana doğru koştu. Arkasında şaşkın bakışlar bıraktı.

Sıralama Vakti

Kuzenin eve girerken nezaket kurallarına uygun davranmadı. Sence doğru davranış sıralaması nasıl olmalıydı? Aşağıdaki adımları oluş sırasına göre 1'den 4'e kadar numaralandır.

2	İçeri girerken ev halkına güler yüzle "Selamün Aleyküm" veya "Merhaba" demek.
4	Oda sahibinden izin isteyerek odaya girmek/oturmak.
1	Kapı açılmadan önce kulaklığı çıkarmak, telefonu cebe koymak ve toparlanmak.
3	Evdeki büyüklerin yanına gidip ellerini öpmek, hâl hatır sorarak gönüllerini almak.

Sofra Adabı Sınıfta Kaldı

Akşam yemek saati geldi. Kuzeninle beraber ellerinizi yıkayarak sofraya oturdunuz. Annen yemekler için çok uğraştı. oldukça acıkmış görünüyordu. Tabağında yemekten koca bir dağ oluştu ve hemen yemeye başladı. Yemek sırasında ağzı doluyken heyecanla bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Yemeğin sonunda ise "Ben doyumd, bu kadarı fazla geldi." diyerek tabağının yarısını dolu hâlde masada bıraktı. Odaya doğru koştu ve oyun oynamaya başladı.

Doğrusu Ne?

Yemekten sonra kuzenin ile odanda sohbet ederken sofra adabını ona hatırlatmak istiyorsun. Aşağıdaki tabloya kuzenin yaptığı hataları tespit edip karşısına adap kurallarına uygun davranışları yaz.

Kuzenin Yaptığı Hata

Tabağında yemekten koca bir dağ oluşturmak

Hemen yemeye başlamak

Ağzı doluyken konuşmak

Tabağının yarısını yemeden kalkmak

Yemekten sonra kalkıp doğruca odaya gitmek

Olması Gereken "Adap" Kuralı

Tabağımıza yiyebileceğimiz kadar yemek almak

Sofradaki herkesle beraber yemeğe başlamak

Ağızda yiyecek varken konuşmamak

Tabağımızdaki yemeği bitirmek

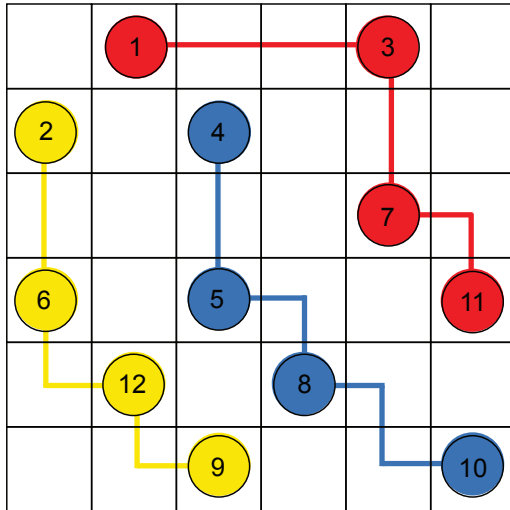
Yemeği yapana teşekkür etmek

Doğru Kuralı Bul

Akşam yemeğinden sonra kuzeninle odana geçtiniz. Hafta sonu boyunca yaşadığınız “Telefon krizi”, “kapı girişi” ve “yemek masası” olaylarını gülerek hatırladınız. Kuzenin, “Ne çok nezaket kuralı varmış. Bunlardan başka kurallar da var mı?” diye sordu. Ona, bir daha unutmaması için kuralları renklerle kodlayarak anlatmaya karar verdin.

Karışıklık Çözülüyor

Aşağıda karışık olarak verilmiş nezaket kuralları yer almakta. Kuzeninin bu kuralları kolayca ayırt edebilmesi için ona yardım et. Her bir davranışın ait olduğu adap kuralını belirle ve o adabın rengine boya. Etkinliğin sonunda aynı adap kuralını içeren numaraları çizgilerle birleştir.

RENK KODLARI

Selamlaşma Adabı → Mavi

İletişim ve Konuşma Adabı → Sarı

Sofra Adabı → Kırmızı

Nezaket Kuralları

1. Yemekle ilgili olumsuz şeyler söylememek.
2. Konuşurken ses tonunu yükseltmemek ve bağırarak konuşmamak.
3. Yemeği ayakta değil oturarak yemek.
4. Küçüğün büyüğe, yürüyenin oturana, azın çoğa selam vermesine özen göstermek.
5. Size bir selam verildiğinde o selamı daha güzeliyle veya dengiyle almak.
6. Doğru sözlü olmak yalandan ve emin olunmayan bilgiyi paylaşmaktan kaçınmak.
7. Sofradaki herkesle beraber yemeğe başlamaya özen göstermek.
8. Selamlaşırken güler yüzlü olmak ve tatlı dilli davranmak.
9. İnsanlara kaba ve kırıcı sözler söylemekten, lakap takmaktan kaçınmak.
10. Bir söze veya konuşmaya başlamadan önce selam vermek.
11. Sağ el ile yemek ve yemeği kendi önünden yemek.
12. Karşımadaki kişinin sözünü kesmemek ve onu dikkatle dinlemek.

Samimiyet Sınır Tanır Mı?

Pazar akşamı oldu, kuzeninin gitme vakti geldi. Hafta sonu boyunca senin nazik uyarılarınınla hatalarını fark etti ve düzeltti. Kapıdan çıkarken sana dönüp bir soru sordu: "Ya kuzen, aslında hafta sonu boyunca biraz kabalık ettim galiba. Sen de her seferinde beni nezaketle uyarmaya çalıştın. Aslında biz seninle çok samimiyiz, akrabayız diye dikkat etmemiştim. Sence nezaket kuralları aradaki samimiyeti öldürmez mi? İnsan samimi olduğu kişiye karşı da bu kadar dikkatli olmalı mı?"

Rehberlik Zamanı

Kuzeninin bu sorusuna nasıl bir cevap verirsin?

Nezaket kuralları samimiyeti yok etmez. İnsan sevdiği kişilerin yanında daha rahat olur ama bu rahatlık bazen düşünmeden konuşmaya yol açabilir. Nazik olmak, mesafe koymak değil; karşımızdakini önemseyip göstermektir. Gerçek samimiyet, yakın olduğumuz insanları incitmeye dikkat etmektir.

VATAN SEVGİSİ

Okul isimleri, caddeler, meydanlar... Sokaklarda her gün yanından geçip gittiğimiz onlarca tabela... Mesela "Cumhuriyet Sokağı" veya "Şehit Ömer Halisdemir Ortaokulu" tabelalarını gördüğümüzde o isimlerin ne anlama geldiğini düşünmeden okur geçeriz. Ama o levhalar, aslında birer yön tabelasından çok daha fazlasıdır. Onlar, bu topraklar için ödenen bedellerin, şehitlerimizin ve bizi biz yapan ortak geçmişimizin birer göstergesidir. Her ismin arkasında unutulmaması gereken bir kahramanlık hikâyesi yatıyor. Şimdi o tabelalara bir de bu gözle bak. Göreceksin ki vatan dediğimiz şey sadece sınırları çizili bir toprak parçası değil o kahramanların ruhuyla ve anılarıyla yaşayan manevi bir mirastır.

Metinde bahsedilen konuyla ilgili çevrenizde dikkatinizi çeken üç tabelayı (sokak, park, okul veya meydan adı) seçiniz. Bunlarla ilgili aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Tabelanın Adı	Bu İsim Kimdir / Nedir?	Bu İsim Neden Verilmiş Olabilir?
1 15 Temmuz..... Şehitler Köprüsü	15 Temmuz gecesi... vatanı savunurken... şehit olan vatandaş... ları temsil eder.	Demokrasiyi korumak için canını feda... eden kahramanların hatırasını sonsuza... dek yaşatmak için.....
2 Nene Hatun..... Caddesi	93 Harbi sırasında... Erzurum'da halk direni... şinin sembolü olan Türk kadın kahramanıdır.	Türk kadınının vatan savunmasındaki ce... saretini ve fedakarlığını gelecek nesillere.. hatırlatmak için.....
3 Mehmet Akif..... Ersoy Parkı	İstiklal Marşı'mızın... yazarı ve millî şairi... mizdir.....	Bağımsızlık ruhunu en güzel şekilde ifade... eden sanatçıya vefa göstermek için.....

Çevrenizdeki tabelaların ve üstündeki isimlerin arkasındaki yaşanmışlıkları buldunuz. Bu kahramanlar ve özel kavramlardan hareketle bir insanın vatanını sevmesinin neden önemli olduğunu yazınız. Vatan sevginin topluma neler kazandırdığını açıklayınız.

Sokak tabelalarında her gün gördüğümüz o isimler, bugün üzerinde özgürce yürüdüğümüz bu yolların asıl sahipleri ve bize bu toprağın büyük bedellerle kazanıldığını hatırlatır. Vatanımızı sevmek, sadece o isimleri bilmek değil; üzerinde yaşadığımız toprağa, doğaya ve insanlara sevgiyle sahip çıkmak demektir. Bu sevgi bizleri birbirimize bağlar ve tıpkı büyük bir aile gibi zor günlerde el ele vermemizi sağlar.

.....
.....
.....
.....

Bulduğunuz tabelalardaki isimlerden yola çıkarak her tabela için vatan sevgisiyle ilişkili aklınıza gelen üç kavramı listeleyiniz.

Tabela Adı	İlgili Kavramlar
15 Temmuz Şehitler Köprüsü	1. Şehitlik 2. Gazilik 3. Vatanseverlik
Nene Hatun Caddesi	1. Mücadele 2. Vatan 3. Bağımsızlık
Mehmet Akif Ersoy Parkı	1. Marş 2. Bayrak 3. Millet

Yazdığınız kavramlardan iki tanesini seçiniz ve aralarında nasıl bir bağ olduğunu kendi cümlelerinizle açıklayınız:

Vatan, üzerinde yaşadığımız topraklardır; bayrak ise vatanın simgesidir. Bayrak, vatanın bağımsızlığını ve birliğini temsil eder. Bu yüzden vatan ve bayrak birbirinden ayrılmaz.

Aşağıdaki yerli projelerden birini seçiniz, kısa bir araştırma yaparak soruları cevaplayınız.

Bayraktar TB2

Kızılelma

ALTAY Tankı

KAAN Savaş Uçağı

Seçtiğiniz Proje:

ALTAY Tankı

Bu projenin vatan savunmasındaki önemi:

Askerlerin canını koruyan ve düşmana korku salan millî bir gururdur.

Siz olsanız yerli ve millî üretime katkı sağlamak için ne icat ederdingiz? Görselini çizerek icadınıza bir isim veriniz.

Şehit Ömer Halisdemir'in sergilediği kahramanlığı, vatan sevgisi kavramıyla ilişkilendiren bir yargı cümlesi yazınız.

Vatanını sevmek cesaretli olmayı gerektirir.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki önermeleri okuyunuz. Bu ifadelere katılıp katılmadığınızı "X" ile işaretleyerek nedenini açıklayınız.

Önerme 1: Bir insanın vatanını sevmesi, işini en iyi şekilde yapmasıyla doğrudan ilişkilidir.

Katılıyorum

Katılmıyorum

Çünkü: **Vatanseverlik bir sorumluluk bilincidir.**

Önerme 2: Vatan sevgisi, toplumsal birlik ve beraberliğin en güçlü temelidir.

Katılıyorum

Katılmıyorum

Çünkü: **Bir ülkenin daha eğitimli, daha zengin ve daha huzurlu olması için toplumun beraber hareket etmesi gerekir.**

Önerme 3: Vatan sevgisi, zor zamanlarda fedakârlık yapabilmeyi gerektirir.

Katılıyorum

Katılmıyorum

Çünkü: **Bugün üzerinde özgürce yaşadığımız topraklar, geçmişte büyük fedakârlıklar yapan insanların mirasıdır.**

Önerme 4: Vatanın geliştirilmesi için her türlü sorumluluk devlet kurumlarına aittir; bireylerin bu konuda bir görevi yoktur.

Katılıyorum

Katılmıyorum

Çünkü: **Bir vatan orada yaşayan insanların dürüstçe çalışması, çevresini koruması ve kendini geliştirmesiyle güzelleşir.**

HUZURA ULAŖTIRAN DUA

İbrahim uyumadan önce pencereden dışarı baktı. Gazze'de bu gece de elektrikler kesilmişti ve her yer çok karanlıktı. Bu karanlığın içinde uzaktan gelen ürkütücü sesler İbrahim'i düşündürdü. Acaba yarın ne olacak? Okuluma gidebilecek miyim? Zihninde bu sorularla yatağına giderken odada hafif bir ışık belirdi. Babası elinde bir fenerle yatsı namazını kılmak için odaya geldi ve namaza durdu.

İbrahim usulca babasının yanına sokularak onu izlemeye başladı.

Babası namazın son rekâtında Kunut

dualarını okurken İbrahim babasının dudaklarından dökülen kelimeleri sessizce dinledi. O, babasının yüzündeki sakinliği görünce şaşırdı. Dışarıdaki kargaşaya rağmen babası, sanki görünmez bir kalenin işindeymiş gibi huzurluydu.

Namazdan sonra İbrahim babasına şöyle

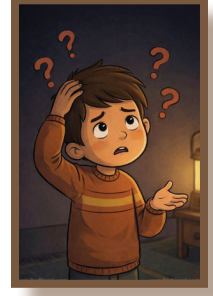
dedi: "Baba, dışarısı bu kadar karanlıkken

sen böyle nasıl huzurlu olabiliyorsun? "Babası İbrahim'e sevgi ile baktı ve "Yavrum insan şaresiz kaldığında kalbini Allah'a ağarsa orası huzurla dolar. Kunut duaları bizim manevi sığınağımızdır. Biz bu dualarla deriz ki: 'Allah'ım şartlar ne olursa olsun sana güveniyoruz.' İşte bu güven kalbimizdeki en değerli duygudur." dedi.

Bu konuşmadan sonra İbrahim o gece huzurun kaynağının Allah'a güvenmek olduğunu bilerek uykuya daldı.

İbrahim, babasının bahsettiği o "manevi sığınağı" zihninde tutmak ve içindeki korkuyu yenmek istiyordu. Ancak babasının okuduğu dua cümleleri zihninde karıştı. İbrahim'in bu durumu çözmesi için "Kunut 1 Duası"nın cümlelerini dizmesine yardım ediniz.

Sıra	Dua Cümlesi	Anlamı
.....3.....	Ve netevakkellü aleyk	Sana güveniriz.
.....5.....	Ve naħleu ve netrukü meyyefcürük	Nimetlerini inkâr eden ve sana karşı geleni terk ederiz.
.....1.....	Allâhümme innâ nestaînüke / Ve nestağfirüke / Ve nestehdik	Allah'ım! Senden yardım isteriz, günahlarımızı bağışlamamızı isteriz, razı olduğun şeylere hidayet etmeni isteriz.
.....4.....	Ve nüsnî aleykelhayra küllehû neşkürüke velâ nekfüruk	Bize verdiğin bütün nimetleri bilerek seni hayır ile överiz. Sana şükrederiz. Hiçbir nimetini inkâr etmez ve onları başkasından bilmeyiz.
.....2.....	Ve nü'minü bike / Ve netûbü ileyk	Sana inanırız, sana tövbe ederiz.

Hikâyede İbrahim, babasının duasındaki her bir ifadenin aslında yaşadıkları zorluklara bir cevap olduğunu fark etti.

Aşağıdaki tabloda Kunut dualarının konu başlıkları verilmiştir. İbrahim'in içinde bulunduğu durumu düşününüz ve bu başlıkların altına birer örnek dua cümlesi yazınız.

Konu Başlıkları	Örnek Dua Cümlesi
Allah'tan yardım istemek	"Allah'ım, bize doğru yolu göster ve yardım et."
Sadece Allah'a inanmak ve O'na kulluk etmek	"Allah'ım ben senin her şeyi gören, her şeyi bilen ve bizi çok seven tek yaratıcı olduğuna inanıyorum. İbadetlerimi severek yapabilmem için yardım et.".....
Her durumda Allah'a teşekkür etmek	"Allah'ım bana verdiğin bütün güzellikler için; sağlığım, ailem, arkadaşlarım ve her gün yediğim yemekler için teşekkür ederim.".....
Allah'a saygı duymak	"Allah'ım, sen o kadar büyüksün ki bazen..... gökyüzüne bakıp yarattığın her şeye hayran kalıyorum.".....

İbrahim, o gece karanlığın ortasında babasından öğrendiği bu önemli dersi asla unutmak istemiyordu. Hissettiği o güven duygusunu ve Kunut dualarının ona ne anlattığını kendi cümleleriyle not etmeye karar verdi. Şimdi İbrahim'in bu manevi dersi kelimelere dökmesine yardım et.

Aşağıdaki anahtar kelimelerin hepsini kullanarak, Kunut dualarının verdiği temel mesajı özetleyen anlamlı bir paragraf yazınız.

İbrahim'in Notu

Bizler aciz birer kul olarak bu dünyada her zaman Allah'ın sevgisine ihtiyaç duyarız. Kunut dualarını okuduğumuzda aslında Allah'a şunu söyleriz: "Allah'ım, verdiğin her güzel nimet için sana şükür ediyor, hatalarımız olduğunda ise pişmanlıkla sana tövbe ediyoruz."

Bu dualardan yalnızca Allah'a ibadet edeceğimizi ve zor bir anımızda sadece Allah'tan yardım isteyeceğimizi öğreniriz.

- Hikâyedeki İbrahim'e bir mektup yazdığınızı hayal ediniz. Mektubunuz için EK'teki mektup kâğıdını kullanabilirsiniz. Ona, babasının bahsettiği o "manevi sığınağı" hatırlatınız.
- Mektubunuzda Kunut dualarını kullanarak insanın kalbini nasıl ferahlattığını kendi cümlelerinizle açıklayınız.

- Bu mektup fiziksel olarak gönderilemeyeceği için manevi bir ileti gibi düşününüz ve şunları yapınız:
 - » Yazdığınız mektubu katlayınız ve bir zarfa koyunuz.
 - » Şöyle niyet ediniz: "Bu mektubu İbrahim'e postayla gönderemiyorum ama dua yoluyla ona ulaşmasına niyet ediyorum. Her Kunut dualarını okuduğumda bu yazdıklarım aklıma gelecek, İbrahim ve Gazze'deki bütün çocuklar için dua edeceğim."

Sevgili İbrahim,

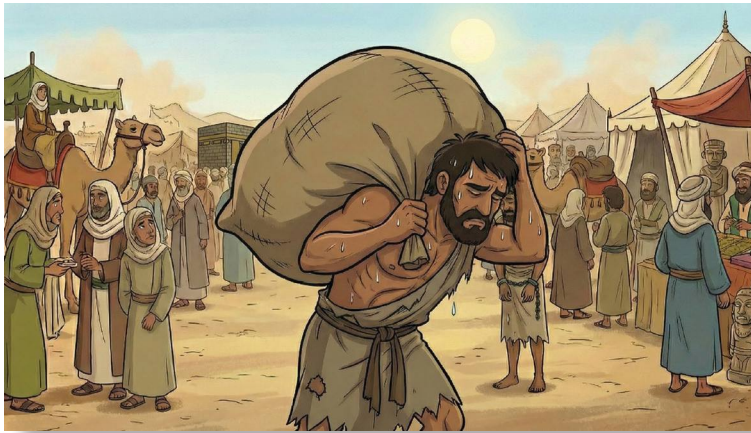
TİYATRODAN NOTLAR

Bugün öğretmenin verdiği ödev için Hz. Muhammed'in (sav) doğumundan hemen önceki Mekke'yi yani Cahiliye Dönemi'ni anlatan bir tiyatro oyununa gittin. Oyun esnasında konuşmaların içindeki cümlelerden seni en çok etkileyenleri ödevin için defterine not ettin.

Tiyatro oyunu Kâbe'nin etrafında kurulan bir pazar yerinde geçiyor. Sahneye ilk olarak etrafındaki insanlara tepeden bakan, kılık kıyafetiyle dikkat çeken zengin bir tüccar giriyor. Peki, bu adam neler söyleyecek?

Tüccar, Mekke'deki hayatı zenginlik ve asalet üzerinden anlattı. Ancak bu şehrin bir de diğer yüzü var. Zenginliğin ve gücün hüküm sürdüğü bu sokaklarda tüccarın hemen arkasından sessizce yürüyen yorgun bir köle geliyor. O, bambaşka bir gerçeği anlatacak. Şimdi söz sırası onda.

Kölenin bu çaresizliği ne acı... Aslında bu şehirde sadece insanların bedenleri değil akılları ve kalpleri de tutsak olmuş durumda. İnsanlar kendi elleriyle yonttukları taştan, tahtadan putların önünde eğiliyor; onlardan medet umuyorlar. Biri hariç... Kâbe'nin gölgesinde, o gürültülü kalabalıktan ve putlardan yüzünü çevirmiş, yapayalnız bir adam duruyor. Bu bir hanif. Bakalım, bu yalnız adam neler anlatacak?

Hanifin bu sözleri ile putlara tapmanın ne kadar anlamsız, gerçeğin ise ne kadar açık olduğunu duydunuz. Ancak Mekke'nin üzerine çöken karanlık sadece Kâbe'nin etrafındaki putlardan ibaret değil. İnsanların günlük yaşamlarında ve aile hayatlarında da büyük yanlışlar var. Şurada oturan kadını görüyor musunuz? Yüzünde endişeli bir ifade var ve oldukça düşünceli görünüyor. Şimdi de ona kulak verelim.

Seyrettikleriniz İslamiyet'ten önce Mekke'de hâkim olan anlayışın yani Cahiliye Dönemi'nin bir özeti. Güçlü olanın haklı sayıldığı, kölelerin ezildiği, kadınların yok sayıldığı bir toplum...

Ancak bu yanlışlar kalıcı olmayacak. Yıllar sonra, bu karanlığın tam karşısında bir ses yükselcek. İnsanlara eşitliği, adaleti ve merhameti hatırlatan bir ses... Hz. Muhammed (sav), Veda Hutbesi'nde bütün bu yanlışları tek bir cümleyle tarihin sayfalarına gömecek:

"... Ashabım! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün âdetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır..."

Dinlediğiniz kişilerin anlattıkları konuları inceleyiniz. Bu konuların hangi kişi ile ilgili olduğunu ve nedenini belirleyerek tabloyu doldurunuz.

Konu Başlığı	Bu Konudan Bahseden Kişi	Nedeni
Dinî	Hanif.....	Putperestlik ve tevhit inancından bahsettiği için.....
Ekonomik	Tüccar.....	Ticari faaliyetlerden bahsettiği için.....
Sosyal	Köle,,anne.	Köle toplumdaki sınıf farkından anne de cinsiyet eşitsizliğinden bahsettiği için.....
Siyasi	Tüccar.....	Yönetim ve güç anlayışı siyasi alana girdiği için.....

Aşağıda verilen kişilerin şikâyet ettiği ana sorunu bulunuz. Bu sorunun yol açtığı iki sonucu düşününüz ve yazınız.

■ Kölenin Bahsettiği Durum:

Sorun: İnsanların bir eşya gibi alınıp satılması

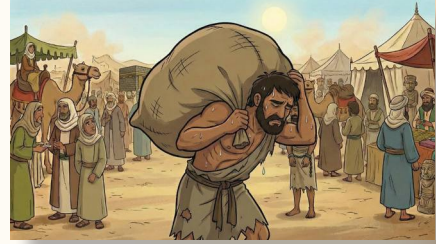
ve temel insani hakların yok sayılması.

Sonuç 1: İnsanların dinlenme hakkı bile olmadan,

çok ağır şartlarda çalıştırılması.

Sonuç 2: Toplumda hür insanlar ile köleler arasında

adaletsizlik oluşması.

■ Hanif'in Bahsettiği Durum:

Sorun: İnsanların Allah'ı bırakıp kendi elleriyle

yaptıkları cansız putlara tapması.

Sonuç 1: İnsanların akıl ve mantıktan uzaklaşarak taş-

tan ve tahtadan yardım ister hâle gelmesi.

Sonuç 2: Gerçek yaratıcının unutulması ile toplum-

da huzurun kaybolması.

■ Annenin Bahsettiği Durum:

Sorun: Toplumda kız çocuklarının ve kadınların

değersiz görülmesi.

Sonuç 1: Annelerin evlatlarının ellerinden alınması

korkusunu yaşaması.

Sonuç 2: Kadınların toplumda söz hakkının olma-

ması.

Aşağıdaki boşlukları metindeki ipuçlarını kullanarak doldurunuz.

- * Tiyatroda İslamiyet'in doğuşundan hemen önceki dönemi, yani **Cahiliye**
(Ne Zaman?) Dönemi'ni izledin.
- * Tiyatrodaki olaylar ticaret kervanlarının uğrak noktası olan ve Kabe'nin bulunduğu **Mekke** (Nerede?) şehrinde geçiyor.
- * Şehirde adalet terazisi şaşmış durumda. Zengin bir tüccarı dinledin; burada sistem " **Güçlü olan haklıdır.** " (Nasıl?) kuralına göre işliyor. İnsanların değeri karakterleriyle değil, servetleri ve soylarıyla ölçülüyor.
- * Bu sistemin en büyük mağdurlarından birini dinledin. Pazar yerinde eşya gibi alınıp satılan, hiçbir hakkı olmayan bir **köle** (Kim?) gördün. Yükü çok ağır ve çok mutsuzdu.
- * İnsanların inanç dünyası büyük bir karanlık içinde. Kendi elleriyle taştan ve tahtadan yaptıkları **putlara** (Ne?) tapıyorlar, onlardan yağmur ve bereket bekliyorlar. Ancak "Hanif" denilen yalnız bir adam, tüm bunlardan yüz çevirmiş durumda.
- * Kenarda endişeli bir anneyi izledin. Çocuğunu doya doya sevemiyordu. Endişeliydi çünkü; **çocuğunun elinden alınmasından**
(Niçin?) korkuyordu. Toplumda kadınlara ve kız çocuklarına hiç değer verilmiyordu.

Aşağıdaki tabloyu, Mekke Dönemi ile günümüzü karşılaştırarak doldurunuz.

Konu	Mekke Döneminde Durum	Günümüzde Durum
Kâbe'nin Durumu	Kâbe içerisinde putlar olan dinî bir merkezdi. Aynı zamanda etrafında panayırlar kurulurdu.....	Kâbe dinî merkez olma özelliğini hâlâ korumaktadır. Bununla beraber içindeki ve çevresindeki putlar tamamen kaldırılmıştır.
Ticari Hayat	İnsanlar kervanlarla yılın farklı zamanlarında çeşitli bölgelerde ticaret yapardı.....	Günümüzde ticaret kervanlarla değil farklı şekillerde yapılmaktadır.
Kölelik Konusu	Kölelik yaygındı. İnsanlar esya gibi alınıp satılırdı.....	Hukuk karşısında bütün insanlar eşit kabul edilmektedir.....

